$N_{2}N_{2}$ 123 — 124 (20887)

2015-рэ илъэс БЭРЭСКЭШХУ БЭДЗЭОГЪУМ и 10

> кыхэтыутыгьэхэр ыкіи нэмыкі къэбархэр тисайт ижъугьотэщтых WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

ЛІышъхьэм иІофшіэгъу зэіукіэгъу

Тыгъуасэ АР-м и Ліышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъан АР-м хэгъэгу кіоці іофхэмкіэ иминистрэу Александр Речицкэр ригъэблэгъэгъагъ. Ар зипэщэ министерствэм илъэсэу тызыхэтым пыкlыгъэ мэзихымкіэ зэфэхьысыжьэу ышіыгъэхэм, тапэкіэ анаіэ зытырагъэтын фаехэм атегущы агъэх.

Александр Речицкэм къызэриІуагъэмкіэ, а мэзихым къыкіоці пстэумкіи бзэджэшІэгьэ 2563-рэ республикэм щызэрахьагьэу МВД-м ыгьэунэфыгь. Ар блэкІыгьэ ильэсым ащ фэдэ иуахътэ зэрахьагъэм егъэпшагъэмэ, процент 23-кІэ нахьыб. ПравэухъумэкІо органхэм зэкІэми гъэлъэшыгъэу Іоф зэрэзэдашІагъэм къыхэкlыкlэ, бзэджэшlагъэу къыхагъэщыгъэр нахьыбэ зэрэхъугъэм министрэм кІигьэтхъыгь. Джащ фэдэу яюфшІэн зэрагъэлъэшыгъэм ишІуагъэкІэ, нахынпэкІэ зэрахьэгьэгьэ бзэджэшІэгьэ хьыльэу, экономикэм епхыгьэ бзэджэшІагьэу къыхагьэщырэр, зэхафырэр нахьыбэ хъугъэ. БзэджэшІагъэу зэра--одпк мехь емехетшп ејхек дехектых цент 70,6-р зэхэфыгъэ хъугъэ. Ар зэрэмымакІэр министрэм къыхигъэщыгъ. АР-м и Ліышъхьэ, экономикэм еп-

хыгъэ бзэджэш агъэхэм къафигъэзэжьызэ, хьылъэзещэ автомашинэхэм тонн пчъагъэу арылъын фаемкІэ шапхъэхэр зыукъохэрэм якъыхэгъэщынкІи Іофхэр нахьышІу зэрэхъугьэхэр къыІуагъ.

Джыри щыкlагъэ щымыlэу, зэ-

теуцуагъэу пон плъэквыщтэп, ау мымакі эу Іоф зэрэдэшъушіагъэр нафэ къэхъугъ, хэпшіыкі у нахьышіу хъугъэ, тапэкІи къыщышъумыгъэкІэнэу тэгугъэ, къыІуагъ ащ.

Александр Речицкэм МВД-м имы-

закъоу, хэбээ органхэри къызэрэхэлэжьагъэхэм шІуагъэ къызэритыгъэр къыхигъэшыгъ.

БзэджэшІагьэ зезыхьагьэу хьапсхэм пшъэдэкІыжь ащызыхьыхэрэм наркотикхэр аlэкlэзгъахьэхэрэм якъыхэгъэщынкІэ Іофэу ашІагъэми министрэм игугъу къышІыгъ. КъызэриІуагъэмкІэ, мы илъэсым икъихьагъум а бзэджэшІагьэм хэлэжьагьэхэр къыхагьэщхи, уголовнэ Іоф къызэрэзэІуахыгьэм шІуагьэ къытыгъ. Ащ ыуж уахътэу тешІагъэм ащ фэдэ бзэджэшІагьэ агьэунэфыжьы-

Республикэм игьогухэм хъугьэ-шІагьэу атехъухьэхэрэми атегущы Іагъэх. Александр Речицкэм непэ Іофыгъо шъхьаІэу Іоф зыдашІэхэрэм ар зэращыщыр къыІуагъ. Мыекъопэ районэу туристхэр бэу къызэуалІэхэрэм анахьыбэу гумэкІыгьо къеты, нэмыкІ районхэри ащ ыуж къинэхэрэп. Мы Іофыгьом идэгъэзыжьын муниципальнэ образованиехэм япащэхэри нахь чанэу къыхэлэжьэнхэ фаеу министрэм ылъытагъ. АР-м и Ліышъхьэ водительхэм яегьэджэнкІэ щыкІэгъабэ зэрэщыІэр къыхигъэщыгъ. Ахэр зыщырагъэджэрэ еджапІэхэм яуплъэкІун кІыхьэ-лыхьэ амышІынэу, шапхъэхэм адимыштэхэрэм яІофшІэн къызэтырагъэуцонэу, ушэтынхэр зэрэзэхащэхэрэм щыкlагъэу иlэхэми ынаІэ атыридзэнэу министрэм риІуагъ. ХЪУТ Нэфсэт.

Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

ГумэкІыгъо шъхьаІэхэм ащыщ

Граждан обществэм хэхъоныгъэ ышІыным ыкІи цІыфхэм яфитыныгъэхэр къзухъумэгъэнхэм фэгъэзэгъэ Советэу Адыгэ Республикэм и Лышъхьэ дэжь щызэхащагъэм тыгъуасэ зэхэсыгьоу иlагьэм тхьамэтагьор щызэрихьагь республикэм ипащэу ТхьакІущынэ Аслъан.

АР-м и Ліышъхьэ пэублэ псалъэ къышІызэ, цІыфхэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгьэнхэр, обществэр зыгьэгумэкІырэ Іофыгъохэр къыхэгъэщыгъэнхэр, нэужым ахэр дэгъэзыжьыгъэнхэр Советым пшъэрылъ шъхьаІэу зыфигъэуцужьын зэрэфаер кІигъэтхъыгъ.

ТиІофшІэн зэрифэшъуашэу тэгъэцакіэ, ау ащ дакіоу гумэкіыгъохэри, щык агъэхэри къэуцух, ахэм тына э атедгъэтын фае, — къыІуагъ ТхьакІущынэ Аслъан.

Советым итхьаматэу хадзыгъэ цІыфхэм яфитыныгъэхэмкІэ Уполномоченнэу Адыгеим щыІэ Анатолий Осокиным къызэриІуагъэмкІэ, лъэныкъо зэфэшъхьафхэм япхыгъэ комиссие 12 зэхащагъ, ахэм шІуагъэ къатэу Іоф ашІэным фэхьазырых.

Советым апэрэ зэхэсыгъоу иІагъэм зэрэщагьэнэфагьэу, псэупіэ-коммунальнэ хъызмэтым епхыгьэ Іофыгьохэр ары анахь шъхьа!эу къэзэрэугъоигъэхэр зытегущыІагъэхэр. Мы лъэныкъомкІэ гумэк ыгъуабэ зэрэшы эр нафэ. гъэ юрышІэкІо компаниехэм япшъэрылъхэр зэрагьэцакіэхэрэм, коммунальнэ фэюфашІэхэм алъатырэ ахъщэр шапхъэу щыІэхэм бэкІэ ашІокІэу къызэрэхэкІырэм цІыфхэр ыгъэразэхэрэп. Ащ хэкІыпІэ горэ къыфэгъотыгьэн фаеу пстэуми зэдаштагь. Мы Іофыгьор нахь куоу зэхэфыгъэным пае зэхэсыгъом къырагъэблэгъагъэх гъэlорышlэкlо компаниехэм япащэхэр, къэлэ администрацием, общественностым яліыкіохэр, нэмыкІхэри.

Республикэ общественнэ движениеу «Адыгеим иславянхэм я Союз» итхьаматэу Нина Коноваловар мыщ епхыгьэу къэгущыlагъ. Ащ къызэриlуагьэмкіэ, коммунальнэ фэіо-фашіэхэм алъатырэ ахъщэм, ащ фэгъэзэгъэ организациехэм япшъэрылъхэр зэрагьэцакІэрэм ымыгъэразэхэу цІыф бэдэдэ къяуалІэ. Ащкіэ щысэу къыхьыгьэхэр гьэюрышіэкІо компаниехэу N 1-мрэ N 3-мрэ арых. ГушыІэм пае. мы аужырэ мазэхэм гъэlорышlэкlо компаниехэм къапкъырыкІырэ тхыгъэхэр къатыбэу зэтет унэхэм ащыпсэухэрэм къаlукlэхэу ыублагь. Ахэм зэрарытхагьэмкіэ, унэм, немецефия мехешьф-овфи мехфыр фэгъэхьыгъэ зэзэгъыныгъэу шыІэм бэдзэогъум и 1-м къыщегъэжьагъэу кІуачІэ иІэжьыщтэп, ятІонэрэхэр ащ фэхьазырынхэ фае. Н. Коноваловам мыщ дэжьым къызэрэщыхигьэщыгьэмкіэ, я 3-рэ гъэІорышІэкІо компаниер мыщ фэдэ зэзэгыныгым кІэтхагып, ЖЭУ N 1-м цІыфхэм зэзэгъыныгъэу адишІырэр зы илъэсым телъытагъ. Мыщ фэдэ

унашъо организацием ышІыным пае лъэпсэ гъэнэфагъэ щыІэн фае, ау ар щыІэп. ГущыІэм пае, гьэІорышІэкІо компаниер банкрот хъугъэмэ, фэтэрыбэу зэхэт унэм щыпсэухэрэр мы организацием епхыгъэнхэу фэмыежьхэмэ, лъэныкъуитІум ащкІэ зэзэгъыныгъэ зэдашІыгъэмэ е хьыкумым унэшъо гъэнэфагъэ ышІыгъэ хъумэ ары. Джащ фэдэу ежь гъэ орыш эко компаниехэм къызэрагьэнэфагьэм тетэу квадратнэ метрэм пэlухьанэу къалъытагъэм цІыфхэр бэрэ къызэремызэгъыхэрэр Нина Коноваловам къыІуагъ. ГущыІэм пае, шапхъэхэм адимыштэу техническэ фэю-фашіэхэм альэныкьокіэ уасэхэр фэдэ пчъагъэкІэ къаІэтыгъэхэу къыхагъэщыгъ. Джащ фэдэу цІыфхэм къаугьоигьэ ахъщэр зыдэкІуагьэр, зыпэ-Іухьагъэр гъэІорышІэкІо компаниехэм къаІон фае, ау нахьыбэмэ ар агъэцакІэрэп. Къэбар горэ уфаеу уяолІагьэми, къыуаюныр хэгъэки, дысэу къыбдэгушыІэх, ащкІэ цІыфхэм яфитыныгъэхэр аукъох.

Мы системэмкІэ гумэкІыгъуабэ зэрэщыІэр нафэ. ГъэІорышІэкІо компаниехэм ахъщэр дэгъоу аугъои, ау япшъэрылъхэр икъу фэдизэу агъэцакіэхэрэп. Ціыфхэм шъуадэгущыіэн, хэкІыпІэу щыІэм шъузэдяусэн фае. Мы дестрои и порежения и порежения порежения порежения порежения порежения и порежения по куоу зызэдгъашІэрэм, зипшъэрылъхэр зымыгъэцакІэхэрэм пшъэдэкІыжь зядгъэхьырэм ыуж ныІэп зыпкъ тиуцон, тицІыфхэр къэтыухъумэнхэ зытлъэкІыщтыр. Ащ ціыкіу-ціыкіоу тыкъыфэкіон

фае, — къыІуагъ ТхьакІущынэ Аслъан.

Анатолий Осокиным къызэриІуагъэмкІэ, мы лъэныкъомкІэ муниципалитетхэм яюфшІэн нахь агъэлъэшын фае, сыда пюмэ пшъэдэкныжь шъхьаюр ахэр ары зыхьырэр. Мы аужырэ илъэс заулэм къыкіоці псэупіэ-коммунальнэ хъызмэтым ылъэныкъокІэ Мыекъvапэ экспериментищ щашІыгь, ау ахэм зи шІуагъэ къатыгъэп, цІыфхэри ыгъэрэзагъэхэп. Ащ фэдэ екІолІакІэр дэгъэзыжьыгъэн фае. Ащ пае республикэм игъэцэкІэкІо хэбзэ къулыкъухэм, муниципалитетхэм. гъэюрышенко компаниехэм ыкІи цІыфхэм зэгурыІоныгъэ азыфагу илъын фае, непэ ащ тыпэчыжь.

АР-м ипрокурор шъхьа василий Пословскэм къызэриІуагъэмкІэ, мы Іофыгьом епхыгьэу ціыфыбэ къяуаліэ, ахэм яфэlо-фашlэхэр зэрифэшъуашэу зымыгъэцэкІэрэ компаниехэм пшъэдэкІыжь арагъэхьы, тазырхэр атыралъхьэх. Ау ащ пае къанэрэп, япшъэрылъхэр тэрэзэу агъэцакІэхэрэп.

Зэхэсыгъом къекІолІэгъэ гъэІорышІэкІо организациехэм япащэхэм ащыщхэм упчабэ аратыгь, ахэм язекіуакіэ зэбламыхъумэ, Іофхэм язытет нахьышІу зэрэмыхъущтыр пстэуми къыхагьэщыгь.

 ГъэІорышІэкІо компаниехэр зыкІыщыІэхэр цІыфхэм апай. Арышъ, зипшъэрылъхэр зымыгъэцак Іэхэрэм пхъэшагъэ хэлъэу тадэзекІошт. ашкІэ прокуратурэми июфшіэн ыгъэлъэшын фае, — къыІуагъ кІэухым ТхьакІущынэ Аслъан.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

ІОНЫГЪУ-2015-рэ

Адыгеим мэкъу-мэщымкіэ и Министерствэ къызэрэщыта Іуагъэмкіэ, аугъоижьын фэе бжыхьэсэ гектар мин 95,3-м щыщэу бэдзэогъум и 9-м ехъулізу Іуахыжьыгъэр гектар мин 32-м ехъу, ар Іуахыжьын фаем ипроцент 34-рэ. Пстэумкіи къатыгъэр тонн мини 165,2-м ехъу.

Мы мафэм ехъулізу хьэм иіухыжьын ыкізм фэкіо. Охътэ кізкіым къыкіоці хьэ гектар мин 11,3-м ехъу республикэм щыіуахыжьыгъ. Гектар телъы-

тэу ащ гурытымкlэ центнер 50,1-рэ къырахи, тонн мин 56,5-м ехъу къа-хьыжьыгъ.

Рапсым иlухыжьыни республикэм ихъызмэтшlапlэхэм чанэу зэшlуахы. Гектар 3443-м щыщэу гектар 3393-р аlожьыгъах, ащ гектар телъытэу центнер 19,7-рэ къырахы. Пстэумкlи къахьыжьыгъэр тонн мини 6,7-м кlэхьагъ.

Мы мафэхэм коцым иlухыжьын хъызмэтшlапlэхэр фежьагъэх. Республикэм щаlожьын фэегъэ гектар мин

Ощх къызэкіэлъыкіохэм Іоныгъор тіэкіу къызэтырагъэуцогъагъэми, джы мэфэ ошіухэр къызыфагъэфедэхэзэ, республикэм ихъызмэтшіапіэхэм бжыхьасэхэм яіухыжьын чанэу ыуж ихьажьыгъэх.

83,4-м щыщэу тыгъуасэ ехъуліэу аугъо-ижьыгъэр гектар мин 20,7-рэ. Мы культурэм гектар телъытэу гурытымкіэ центнер 52,4-рэ къырахыгъ, пстэумкіи тонн мини 108,7-рэ фэдиз къахьыжьыгъ.

Бжыхьэсэ коцэу ІуахыжьырэмкІэ пэрытныгъэ зыІыгъхэр Красногвардейскэ, Джэджэ, Кощхьэблэ, Шэуджэн районхэр арых. Гектар телъытэу гурытымкІэ ахэм центнер 57-рэ, 52,9-рэ, 52-рэ къырахы.

Тыгъуасэ республикэм игубгъохэм комбайнэ 305-мэ лэжыгъэр къащаlожьыгъ, ащ щыщэу гъунэгъу шъолъырхэм якомбайнэ 25-рэ фэдиз къызыфагъэфедагъ. Лэжьыгъэм иlухыжьын дакloy хъызмэтшlапlэхэм чlыгури агъэхьазыры. Гектар мин 23,6-м фэдизмэ уарзэр комбайнэхэм ащаупкlатэзэ хыпкъым ащыхатэкъуагъ. Джащ фэдэу гектар мин 11,9-рэ хыпкъым чlыгушъхьашъор щагъэушъэбыгъ.

Центнери 100-м кlахьэу кънщырахы

Къутырэу Игнатьевскэм дэт мэкъумэщышіэ-фермер хъызмэтшіапіэу «Зыхьэ» зыфиіорэм коц гектарым центнери 100-м кіахьэу къыщырахы.

Зыхьэ Зураб зэхищэгъэ хъызмэтшапіэр игъэхъагъэхэмкіэ сыдигъокіи къахэщы, апэ ит. Мыщ фэдэ лэжьыгъэ бэгъуагъэ республикэм тыди ыпэкіэ къыщахьыжыыгъэу къашіэжьырэп. Къэюгъэн фае, тихэгъэгу къыщагъэкіыгъэ чылапхъэу апхъыгъэр ары ащ фэдэ лэжьыгъэ къэзытыгъэр. Ар Краснодар мэкъу-мэщымкіэ шіэныгъэ-ушэтэкіо институтэу дэтым Зураб къырищыгъагъ.

КІалэр зэрэныбжьыкІэм емылъытыгъэу, иІофшІэн хэшІыкІышхо фыриІ. Аужырэ шапхъэхэм адиштэрэ шІыкІэхэмкlэ мэлажьэ, зэрифэшъуашэу губгъо loфшlэнхэр зэкlэ егъэцакlэх. Арын фае илъэс къэс лэжьыгъэ бэгъуагъэ Зураб къызкlырихырэр.

Зэкlэмкіи хъызмэтшіапіэм коц лъэпкъ анахь дэгъумэ ащыщэу 12 щапхъыгъагъ. Охътэ кіэкіым къыкіоці хьэмрэ рапсымрэ мыщ щаюжьыгъ. Хьэ гектарым гурытымкіэ центнер 60 къытыгъ. Мэфэ ошіухэр къызыфагъэфедэхэзэ, коцым иіухыжьын фежьагъэх. Гурытымкіэ зы гектарым центнер 86-рэ къыщырахы. «Адель» зыфиюрэ чылэпхъэ пъэпкъым къытырэр зауплъэкіум, зэкіэми ар агъэшіэгъуагъ, зы гектарым гурытымкіэ центнер 96,5-рэ къытыгъ.

Іоныгъор хъызмэтшІапІэм ыкІэм щыфэкІо. Къэнэгъэ коц гектар 300-р, ощх къемыщхымэ, мэфэ заулэкІэ къаухыщт, ау ащ яІофшІэн къыщыуцущтэп. Лэжьыгъэр зытетыгъэ хыпкъхэм тракторхэр арыхьащтых, чІыгур агъэхьазырыщт.

ПІАТІЫКЪО Анет.

Урысыем щыкъэбархэр

ЧІыфэт бэдзэршІыпІэр фэдитІукІэ нахь макІз хъугъэ. Зырызэу чІыфэхэр ятыгъэнхэм ибэдзэршІыпІэ мэзаем къыщыублагъэу мэльыгъэрым нэсырэ пІалъэм чаныгъэу хэлъыгъэм бэрэ зыфэкъудычгъэп. ЖъоныгъуакІэм банкхэм цІыфхэм чІыфэхэу аратыгъэхэр, ыпэрэ мазэхэм ялъытыгъэмэ, фэдитІум ехъукІэ (процент 54-кІэ) нахь макІэ хъугъэ.

КІэлэегьаджэхэмрэ врачхэмрэ япенсиехэр чиновник пенсиехэм афэдизэу агьэпсыхэ ашіоигъу. Къэралыгъо Думэм идепутатэу, пенсионерхэм я Урысые партие итхьаматэу Игорь Зотовым кІэлэегьаджэхэмрэ врачхэмрэ япенсиехэр федеральнэ чиновникхэм япенсиехэм афэдизэу гьэпсыгьэным фэбанэзэ, ахэм ІэпыІэгъу афэхъун ыгу хэлъ. Депутатым егьэхьазыры хэбзэгъэуцугьэм ипроектэу а купым хэхьэрэ гражданхэм ясоциальнэ обеспечение формулакІэм тетэу къалъытэнэу зыгъэнафэрэр.

Гурыт Азием къикіырэ мигрантхэр зэраупльэкіухэрэр нахь агъэпхъэшэн алъэкіыщт. Къэралыгьо Думэм идепутатхэм Федеральнэ миграционнэ къулыкъум ипащэу Владимир Кулишовым игьо фальэгъугь Гурыт Азием къикіыгъэхэу Урысыем къихьэхэрэр

«Ирак и Ислъам къэралыгъо» ыкіи Леванта (ИГИЛ), нэмыкі экстремистскэ ыкіи террористическэ организациехэм ахэщагъэхэу щымытынхэр зэрауплъэкіурэр къэралыгъо гъунапкъэм нахь щыгъэпхъэшэгъэн фаеу.

Лъэрыгъачъэхэр зэратыгъухэрэр Іуафыгъэм фэгъэдэгъэнэу игъо алъэгъу. Ащ тетэу загъэпсыкіэ, бзэджэшіагъэ зезыхьагъэм тазырэу сомэ мини 120-рэ рагъэтыщт, исправительнэ Іофшіэнэу е хьапсэу илъэситфым нэс тыралъхьащт. Уголовнэ кодексым гъэтэрэзыжьынхэр фэзышіырэ зифэшъошэ хэбзэгъэуцугъэм ипроект піэлъэ благъэм Ленинградскэ хэкум и Хэбзэихъухьэ Зэіукіэ къыгъэхьазырыщт. Депутатхэм зэралъытэрэмкіэ, а шапхъэм ишіуагъэкіэ, лъэрыгъачъэхэр зытыгъухэрэр бэкіэ нахь макіз хъущтых.

Бизнес ціыкіур амыуплъэкіунэу агъэнэфагъ. Къэралыгъо Думэм бэдзэогъум и 1-м ыштагъ бизнес ціыкіур амыуплъэкіунэу зыгъэнэфэрэ закон. Ащ кіуачіэ иіэ хъущт 2016-рэ илъэсым ищылэ мазэ и 1-м къыщыублагъэу.

Сыда Америкэм Кубэ зэрищыкlагъэр. Барак Обамэ къыlуагъ США-мрэ Кубэмрэ азыфагу дипломатическэ зэфыщытыкlэхэр щагъэпсыжьыщтхэу. Къэралитіум яправительствэхэр бэшхокіэ зэрэзэфэмыдэхэм еуцоліэжьзэ, США-м и Президент хигъэунэфыкіыгъ географие лъэныкъомкіэ (Флоридэр Кубэ пэблэгъэ дэд) ыкіи этнос лъэныкъомкіз (Кубэ щыщхэр мымакізу США-м щэпсэух) яціыфхэр зэрэзэпэблагъэхэр.

РФК банкым ипэщагъзу Андрей Нечаевыр ауплъэкlу. Экономикэ хэхьоныгъэхэмкlэ министрэм игодзагъзу Андрей Нечаевыр сомэ миллиард 28-рэ ІэкІыб хэгъэгум зыгъэкІуагъэхэм, хэшыпыкІыгъэ мыкощырэ мылъкур осэ цІыкІукІэ зыщагъэхэм ахэтыгъзу МВД-м илъыхъуакІохэр егуцафэх. ЗыфатІорэр «Урысые финанс корпорацием» имыльку ары. Андрей Нечаевыр илъэсыбэрэ ащ ипрезидентыгъ.

«Роснано» епхыгъэ Іофиплі. Леонид Меламед июр нахь зиушъомбгъун ыпъэкіыщт. Сомэ миллион 220-рэ ышхыгъэу егуцафэхэзэ, «Роснанотехым» игенеральнэ директорыгъэу Леонид Меламед мэзитіу піалъэ иізу унэ хьапсым агъэкіуагъ. А Іофымкіэ зэгуцафэхэрэм япчъагъэ нахьыбэ хъун ыпъэкіыщт. «Роснано» зэрауплъэкіугъэм къыгъэлъэгъуагъэхэм атегъэпсыкіыгъэу джыри зы Іоф къызэіуахын алъэкіыщт.

Зыгъэхьазырыгъэр СЭХЪУТЭ Нурбый.

Къэралыгъо Думэм идепутат хэдзакіохэм аlукіагъ

Урысые Федерацием и Федеральнэ Зэlукlэ и Къэралыгъо Думэ идепутатэу Натхъо Разыет Урысые политикэ партиеу «Единэ Россием» и Тхьаматэу Д.А. Медведевым иобщественнэ приемнэу Адыгэ Республикэм щыlэм бэмышlэу цlыфхэр

Къалэу Мыекъуапэ, нэмыкі муниципальнэ образованиехэм адэсхэм ащыщхэр общественнэ приемнэм къекіоліагъэх. Анахьэу ахэр зыгъэгумэкіыщтыгъэхэр социальнэ лъэныкъомкіэ, унэ ягъэгъотыгъэнымкіэ, предпринимательствэмкіэ хэукъоныгъэу ашіыгъэхэр дэгъэзыжыгъэнхэм япхыгъэ Іофыгъохэр ары.

щыригъэблэгъагъэх.

Къутырэу Шунтук щыпсэурэ, я II-рэ купым хэхьэрэ сэкъатныгъэ зиlэ хъулъфыгъэм Натхъо Разыет зыкъыфигъэзагъ иунэ газ ещэлlэгъэнымкlэ деlэнэу. Къэралыгъо Думэм идепутат мы Іофыгъомкlэ ипредложениехэр муниципальнэ образование гъэнэфагъэм ипащэхэм аlэкlигъэхьагъ.

Джащ фэдэу поселкэу Подгорнэм дэсхэм — фэтэрыбэу зэхэт унэм чlэсхэу нэмык чlып агъэкощыжьыхэрэм хэбзэукъоныгъэхэу lэшъхьэтетхэм ашыгъэхэр дэгъэзыжыыгъэнхэм иlофыгъок Натхъо Разыет зыкъыфагъэзагъ. Тапэк фэтэрыбэу зэхэт мы унэр, Къэралыгъо Думэм идепутат къыхэлажьэзэ, муниципальнэ мылъкум хагъэхьажыгъагъ ык ущыпсэунк щынагъоу алъытэгъагъ. Мы lофыгъом изэшlохын зэрэк орэм депутатым ышъхьэк ына ына тыригъэтыщтыгъ.

— Финанс Іофхэр зэрэхылъэм емылъытыгъэу, хэгъэгуми, республикэми япащэхэм зэхэкъутэным нэсыгъэ унэхэм цінфхэр къачіэщыжынты размен обративность обр

Хэбзэнчъэу пэрыохъу зыфэхъу-хэрэ предпринимателэу ибизнес ціыкіу зэфэзышіыжьын фаеу хъурэм депутатым зыкъыфигъэзагъ. А хъулъфыгъэм итхьаусыхэхэм правовой лъэпсэ тэрэз ятыгъэным фэші депутатым къулыкъу гъэнэфагъэхэм зафигъэзагъ.

— Москви, Адыгэ Республикэми ціыфхэр ащезгъэблэгъэнэу хъугъэшъ, къэсіон слъэкіыщт Урысые политикэ партиеу «Единэ Россием» иобщественнэ приемнэхэм социальнэ мэхьанэу яіэм зэрэхахъорэр. Мафэкъэс піоми хъунэу нэбгырэ пэпчъ ищыіакіэ нахьышіу хъуным ахэрфэіорышіэх, — кізух зэфэхьысыжь къышіыгъ Натхъо Разыет.

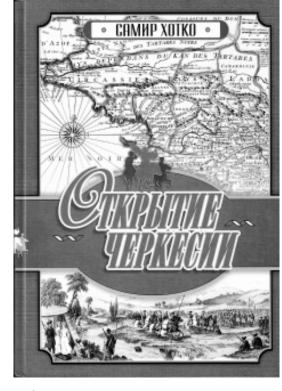
. КЪАНДОР Анзор.

Урысые Федерацием и Федеральнэ Зэlукіэ и Къэралыгъо Думэ идепутат иlэпыlэгъу.

Адыгэ тарихълэжь цІэрыІоу Хъоткъо Самир имонографиеу «Открытие Черкесии» зыфи-Іорэр Мыекъуапэ къыщыдэкІыгъ.

Хъоткъо Самир тарихъ шІэныгъэхэмкІэ кандидат, гуманитар ушэтынхэмкІэ Адыгэ республикэ институтэу Т. М. КІэращэм ыцІэ зыхьырэм иведущэ научнэ ІофышІ, шІэныгъэхэмкІэ Дунэе Адыгэ Академием ичлен-корреспондент. Черкесием, ІэкІыб къэралыгъохэм ащыпсэурэ адыгэхэм ятарихъ фэгъэхьыгъэ ІофшІэгъабэ зиІэ шІэныгъэлэжьым иапэрэ тхылъэу «Черкесские мамлюки» зыфиІорэр 1993-рэ илъэсым Мыекъуапэ къыщыдэкІыгъ. 2001-рэ, 2002-рэ илъэсхэм ащ иІофшІагьэу «История Черкесии в средние века и новое время» зыфиІорэр Санкт-Петербург къыщыхаутыгъ.

ШІэныгъэ куу **ЗЫЛЪЭПСЭ** ІофшІэгъэшху

С. Хь. Хъоткъом иІофшІагъэхэу адыгэхэм, Темыр-КъохьэпІэ Кавказым исхэм ятарихъ фэгъэхьыгъэхэм ащыщэу «Цивилизация Кабарды» (Санкт-Петербург, 2008), «Бесленей — мост Черкесии» (Мыекъуапэ, 2009) зыфиюхэрэр анахьэу къыхэгьэщыгьэнхэ фаеу тэльытэ.

ШІэныгъэлэжьыр тарихъым имызакъоу, этнографическэ Іофыгъохэми алъэІэсы. ТомитІу хъоу 2005-рэ илъэсым Москва къыщыхаутыгъэ тхылъэу «Старые черкесские сады», 2008-рэ илъэсым Налщык къыщыдэкІыгъэ иІофшІагъэу «Черкесская лошадь» зыфи-Іохэрэм чіыгулэжьынымкіэ, чъыгхэм якъэгъэкІынкІэ, шыхъунымкІэ адыгэхэр чыжьэу зэрэлъыкІотэгъагъэхэр къащигъэлъэгъуагъ.

Хъоткъо Самир 2011-рэ илъэ-

сым Едыдж Батырай, Даур Хъусен, Джамырзэ Алан игъусэхэу я XIV — XIX-рэ лІэшІэгъухэм янавигационнэ. географическэ, тарихъэтнографическэ ыкІи дзэ картэхэр къызыдигъэхьэгъэ тхылъэу «Черкесия в картах» зыфиlорэр Краснодар къыщытырадзагъ.

Тапашъхьэ илъ тхылъэу «Открытие Черкесии. Картографические источники XIV — XIX веков» зыфиlоу Мыекъуапэ къыщыхаутыгьэм къеушыхьаты Хъоткъо Самир картографиемкІэ ІофшІа-

гьэу щыІэхэм икъоу зэрадэлэжьагьэр. Ильэсыбэрэ Адыгэ Республикэм культурэмкІэ иминистрэу щытыгъэ Чэмышъо Гъазый зипэщэ фондэу «КІэн» зыфиюорэм ишіуагъэкіэ а монографиер къызэрэхаутыгъэри къэІогъэн фае.

-XIX к еставшфов едеф шА рэ ліэшіэгъум ыкіэхэм — я XX-рэ ліэшіэгъум иублэгъу къыдагъэкІын алъэкІыщтгъагъэ. Чэмышъо Гъазый пэублэ гущыІэу ащ фишІыгъэм щыхегъэунэфыкІы Пшызэ шъолъыр итарихълэжь, иархеолог цІэрыюу Фелицын Евгений Дмитрий ыкъом (1848 — 1903) Черкесием икартэхэм язэхэгъэуцонкіэ Іофышхо зэришіагъэр. Черкесием икартэу Фелицыным зэхигьэуцуагьэр джыри архивхэм къахагъотэжьыгъэгоп.

Монографиеу «Открытие

Тарихълэжьым икъоу къытын ылъэк ыгъ адыгэхэм яполитикэ, этнокультурнэ объединение гъэпсыгъэ зэрэхъугъагъэр, пщыгъохэмкІэ, субэтническэ чІыпІэ союзхэмкІэ ар зэрэзэтеутыгъагъэр, сатыу-экономикэ гупчэу и Гагъэхэр.

канеллирэ (1457) Фра Маурорэ (1459) ямаппамондохэр къыщызфигъэфедагъэх.

Тарихълэжьым икъоу къытын ылъэкІыгъ адыгэхэм яполитикэ, этнокультурнэ объедифыщытыкІзу адыриІагьэми ягугъу къешіы.

Урысые къэралыгьо библиотекэмрэ Урысые къэралыгъо дзэ-тарихъ архивымрэ авторым къащигъотыгъэ картэ заулэ тхылъым иаужырэ (иящэнэрэ) разделэу «Последний век Черкесии» зыфиlорэм апэрэу къыдэхьагъэх. Ахэр — «Карта черкесских берегов» (1838), «Подробная карта Кавказского края» (1839), «Карта западной части Кавказского края» (1842), «Карта следования действующего отряда за Кубанью под начальством генерал-лейтенанта Вельяминова в 1834, 1835, 1836, 1837 годах», «Карта верхней и средней части бассейна реки Кубани» (1864) зыфиюхэрэр ыкlи нэмыкІхэр ары.

«Черкесский лимес» зыфи-Іорэ шъхьэм къыхиубытэу авторым чІыпІэцІабэмэ, псыхъохэм аціабэмэ якъэіуакіэхэр зэфихьысыжьыгьэх, джырэ каредмехеї едерофить мехет ыпэкІэ цІэу яІагьэхэмрэ зэгьэпшэгьэнхэмкІэ Іофышхо ышІагь.

Картэхэмрэ документ гъэшІэгьонхэмрэ ІэубытыпІэ къызыфишІыхэзэ, Хъоткъо Самир къуаджэхэм, чІыпІэхэм (тІуакІэхэм, псыхъохэм, къушъхьэхэм, Іуашъхьэхэм) ацІэхэр зыдэт справочник дэгъу зэхигъэуцуагъ. Авторым Черкесиер

С. Хь. Хъоткъом и Гофш Гагъэхэу адыгэхэм, Темыр-Къохьэп З Кавказым исхэм ятарихъ фэгъэхьыгъэхэм ащыщэу «Цивилизация Кабарды» (Санкт-Петербург, 2008), «Бесленей — мост Черкесии» (Мыекъуапэ, 2009) зыфи Гохэрэр анахьэу къыхэгъэщыгъэнхэ фаеу тэльытэ.

нение гъэпсыгъэ зэрэхъугъагъэр, пщыгъохэмкІэ, субэтническэ чіыпіэ союзхэмкіэ ар зэрэзэтеутыгьагьэр, сатыу-экономикэ гупчэу иІагьэхэр. Псыхъом АнапэкІэ еджэнхэр къызыхэкІыгъэр шІэныгъэлэжьым мырэущтэу къызэхефы: урым--ме» шв едмехнялмид едмех

Монографиеу «Открытие Черкесии» зыфиІорэм тыщегьэгьуазэ лІэшІэгьу гурытхэм къащегьэжьагьэу я XVIII-рэ лІэшІэгьум нэс Европэмрэ Урысыемрэ арысыгьэ гьэсэгьэшхохэр адыгэхэр зыщыпсэурэ шъолъырымрэ Кавказымрэ язэгъэшІэн зэрэпылъыгъэхэм.

хьэпІэ хэгьэгүхэми арысыгьэ цІыф гъэсагъэхэм, къулыкъушІэхэм, сатыушІхэм акъылышІо дэдэхэу алъэгъугъэхэр, ягукъэкІыжьхэр зытхыхэрэр, дипломатическэ отчетхэр зышІыхэрэр къахэкІыщтыгъэх. Ахэм арабхэм, Кавказым ис лъэпкъхэм, монголхэм ятарихърэ якультурэрэ Европэм щыпсэухэрэр нэІуасэ афашІыщтыгъэх.

Черкесии» зыфиlорэм тыще-

гъэгъуазэ ліэшіэгъу гурытхэм

къащегъэжьагъэу я XVIII-рэ ліэшіэгьум нэс Европэмрэ Уры-

сыемрэ арысыгъэ гъэсэгъэшхохэр адыгэхэр зыщыпсэу-

рэ шъолъырымрэ Кавказым-

рэ язэгъэшІэн зэрэпылъы-

гьэхэм. Я XIII — XIV-рэ лІэ-

шІэгъухэм Генуерэ Венецием-

рэ экономикэ, культурэ хэхъо-

ныгъэ зэрашІыгъэм къыхэкІэу,

хы ШІуцІэм къыпэІулъ чІыпІэ-

хэр аlэ нахь къырагъахьэ хъу-

гъагъэ. Ащ дакіоу псынкіэу

зызыlэтыщтыгъэхэр, зиlоф зэ-

пыфэщтыгъэхэр, ягъашІэ ызы-

ныкъо нахьыбэ сатыушІыпІэ-

хэм ащызыгъакІощтыгъэхэр,

КъокІыпІэм щыпсэурэ лъэпкъ-

хэм абзэрэ яшэн-хабзэхэмрэ

зышІэштыгьэхэр жъугьэу шыІэ

мэхъух. Италиеми, адрэ къо-

А лъэхъаным ашІыгъэу тэ къытэнэсыжьыгъэхэм ащыщых я XIV — XVI-рэ ліэшіэгъухэм зэхагъэуцогъэгъэ навигационнэ картэхэр (портоланхэр). Средиземнэ хымрэ хы ШІуцІэмрэ чыжьэу къапэјулъ чіыпіэхэри, нэмыкІхэри ахэм икъоу къащыгъэлъэгъуагъэ хъугъэ. Ары ыкІи тхылъэу «Открытие Черкесии» зыфиlорэр портоланхэм афэгъэхьыгъэ разделымкІэ авторым къызкlызэlуихыгъэр. Ыужкіэ ащ фэдэ картэхэр нэмыкі хэгъэгу ціэрыіохэми афызэхагъэуцуагъэх. Я XV-рэ

пориумкіэ» (сатыушыпіэкіэ) зэреджэщтыгъэхэм, етІанэ генуэзцэхэм «мапариум — мапа» шъуашэр зэрэратыгьэм, уахътэ тешІи ар «анапэ» зэрэхъужьыгъэм игупшысэ тыкъыфещэ.

Монографиеу «Открытие Черкесии» зыфиlорэм авторым щигъэфедэгъэ Іофшіагъэхэр хэку гъэнэфагъэхэмкІэ: НэтхъокъуаджэкІэ, ШапсыгъэкІэ, АбдзахэкІэ, УбыхкІэ, Джигетиекіэ, Бжъэдыгъукіэ, ХьатикъуаекІэ, КІэмгуекІэ, БэслъынэйкІэ, Мэхъошкіэ, Абадзэкіэ, Пшызапшъэрэ Пшызэ шъолъыррэ арыс нэгъой къуаджэхэмкІэ зэрэзэтыриутыгъэм нэмыкІэу, КъохьэпІэ Черкесием щагъэпсыгъэ къэбэртэе къуаджэхэм ясписки икъоу къыщитыгъ. Къэбэртэе къуаджэхэр историографием мызэу, мытюу зэрэщызэхафыгъэхэм епхыгъэу авторым анахьэу ынаІэ зытыригъэтыгъэр Къэбэртаем икартэхэу я XVIII — XIX-рэ ліэшіэгьухэм зэхагьэуцогьагьэхэр ары. Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ музей чІэлъхэм ащыщэу «Генеральная карта Кавказского края 1847 г.» зыфиlоу мы тхылъым къыдэхьагьэм Къэбэртаем иисторическэ картографиекІэ мэфае.

Хъоткъо Самир ІофшІэгьэ-

«Черкесский лимес» зыфиІорэ шъхьэм къыхиубытэу авторым чІыпІэцІабэмэ, псыхьохэм ацІабэмэ якъэІуакІэхэр зэфихьысыжьыгъэх, джырэ картэхэм ащагьэфедэрэ цІэхэмрэ ыпэкІэ цІэу яІагъэхэмрэ зэгъэпшэгъэнхэмкІэ Іофышхо ышІагъ.

Урысыем ибиблиотекэ, иархив зэфэшъхьафхэм, Европэм ибиблиотекэхэм, гущыІэм пае, Шыихъэу Марк ибиблиотекэу Венецием щыІэм, Францием ибиблиотекэшхо къахихыгъэх. Хъоткъо Самир картэхэм къатегущыізээ, тарихъым хэхьэгьэ хъугъэ-шІагъэхэми, Черкесием Урысыем, Тыркуем, Къырым

шхо къыдигъэкІыгъэу тэлъытэ. Я XIII-рэ лІэшІэгъум къыщегъэжьагъэу 1864-рэ илъэсым нэс Темыр-КъохьэпІэ Кавказым тарихъ гъогоу къыкlyгьэр къэзыушыхьатырэ, шъыпкъагъэр зылъэпсэ лъэныкъуакІэхэр мы тхылъым дэжъугъотэщтых.

(Тикорр.).

О ЗЭКЪОШНЫГЪЭМ ИГЪОГУХЭМКІЭ

мылъкум, адыгагъэм, лІыгъэм, нэмыкІхэм афэгъэхьыгъэхэр зэтекІыхэрэп. Купым ипащэу Текъуе Мадинэ щысэ заулэ къызэрихьыгъэм тиеплъыкІэхэр къыгъэшъыпкъэжьыгъэх.

Къуаджэм къыщалъэгъугъэр

Къош ныбжьык Іэхэр Улапэ зэкІохэм, къоджэ псэупІэм ипащэу Куфэнэ Нурыет иІофшІэгъухэр игъусэхэу къапэгъокІыгъэх. Чылэм дэт тхылъеджапІэр, культурэм епхыгъэ чІыпІэхэр зэрагъэлъэгъугъэх. Улапэ испорт еджапіэ атлетикэ онтэгъумкІэ зыщызыгъэсэрэ ныбжьыкІэхэм якъулайныгъэ, нарт кІуачІэр зэрапсыхьэрэр къагъэлъэгъуагъэх.

Улапэ иІуашъхьэхэу дунаим щыціэрыіохэм къачіахыгьэ пкъыгьохэм Тэу Аслъан къатегущы-

Іагъ. Зэіукіэгъур къэзыгъэба-

игъэр А. Тэур археолог ціэрыіо-

къэгъухэр музеим зэрэщы агъэхэм ар къытегущыІэзэ, студентхэм яшІэныгъэ хагъахъо зэрашІоигъор, лъэпкъ гупшысакІэм зыкъызэриІэтырэр хигъэунэфыкІыгъэх.

«Нанэм» ипащэу Нэгъуцу Аслъан итворчествэ гъунапкъэ иlэп. Пхъэм хишІыкІыгъэ пкъыгъохэр, адыгэ пшъашъэхэу лъэпкъ шъуашэхэр зыщыгъхэм ясурэтхэр, пхъэкІычхэр, шыкІэпщынэр, нэмыкІхэри къаригъэлъэгъугъэх. ПхъэкІыч ныкъошІхэр къаритыхи, пхъэм ехъохэзэ пхъэкІычхэр зэтырагъэпсыхьагъэх.

ЛІакъохэу зыщыщхэм яхьыліагъэу шІэныгъэлэжьэу Цуекъо Алый къыдигъэкІыгъэ тхылъым еплъыхэзэ ятамыгъэхэр пхъэкІычхэм атырашІыхьагьэх. Дзагьо Лянэ, Марщэнкъулэ Фатимэ, Ягъан Заремэ, Къартыкъо Фаридэ, ГъукІэ Астемир, нэмыкІхэм яІэпэІэсэныгъэ А. Нэгъуцум уасэ фишІыгъ, ягуетыныгъэ хигъэунэфыкІыгъ. Шэт Нэсимэ, ХьашІуцІэ Динарэ, Тэмэзэ Сэтэнае, Портэ Марьянэ ашІогъэ-

шІэгъоныгъэр зы тарихъ зиІэ зэ-

лъэпкъэгъухэр тыдэ щыІэхэми

псынкізу зэрэзэгурыюхэрэр ары. Пщынаохэу Мышъэ Азэматрэ

Мышъэ Аслъанрэ купыр агъэгушІуагъ. Тиреспубликэ щыщэу Къум-

пІыл ТІахьиррэ хьакІэу Апыч Аль-

бинэрэ зэфакіор дахэу къашіыгъ.

Апкъхэр ищыгъэхэу ныбжьык Іэхэр

пчэгум щыуджыгъэх, Іэгу афы-

теуагьэх. Тэмэзэ Сэтэнае, Битэкъо Тэмарэ, Тикъуе Мадинэ, нэмыкІ-

хэр лъэпкъ къашъом хилъэсагъэх.

У. Тхьабысымэм иорэдхэр къызэ-

даІуагъэх, Нэнэ дахэм фэгъэхьы-

гьэр А. Нэгъуцум къызыхедзэм,

лэжьэу Герго Прошак купым хэт-

лъэгъуагъ. Адыгэ шъуашэр ащ

зыщилъи, тиныбжьык Іэхэм адэ-

уджыгъ. Лъэпкъ Іэпэщысэхэр

зышІырэ Гостэкъо Руслъанэ, об-

щественнэ Іофыгьохэм ахэлэжьэ-

Венгрием къикІыгъэ шІэныгъэ-

зэкІэри дежъыугъ.

ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмк Іэ ыкІи къэбар жъугъэм иамал-

Зэхэзыщагъэр ыкІи къыдэзы-

гъэкІырэр:

Адыгэ Республи-

кэм лъэпкъ

хэмкІэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

> Редакциер зыдэщыІэр: 385000,

къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр,

197. Телефонхэр: приемнэр:

52-16-79, редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр:

52-49-44, редактор гуадзэрпшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьаты-

гъэр: Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

OAO-y «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> ЗэкІэмкІи пчъагъэр 4300 Индексхэр 52161 52162

> > Зак. 782

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

> Редактор шъхьаІэр Дэрбэ Тимур

Редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр

> МэщлІэкъо Саид

Редактор шъхьаІэм игуадзэр пшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр Хъурмэ Хъусен

Тарихъыр тарихъым уегъашІэ

Къэбэртэе-Бэлъкьар къэралыгьо университетым щеджэрэ ныбжыкіэ куп мы мафэхэм тихьакіэ. Этнографием изэгьэшІэн зэрэпыльхэр зэхэщакохэм къндальнти, льэпкъ шожьым, искусствэм афэгьэхьыгьэ зэlукlэгьухэм ахагъэлэжьагъэх.

Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ музей ткъошхэр зэкlохэм, археологием, адыгэ шэн-хабзэхэм яхьылІэгьэ къэбархэр къафаІотагьэх. ЗэльашІэрэ археологэу Тэу Аслъан музеим икъэгъэлъэгъонхэм къатегущыІэзэ, хьакІэхэм упчабэ къыратыгь. Гущы эм пае, нартхэм яхьылІагьэхэм, кІыщым пкъыгьоу щашІыщтыгьэхэм, адыгэ шыум изекіокіэ-шіыкіэхэм, унагьом щагьэфедэщтыгьэ Іэмэ-псымэхэм студентхэр яплъыщтыгъэхэ къодыеп. Шіэныгъэм ехьыліэгъэ тхыгъэу яІэхэр ашІомакІэх.

Плъэгъурэр гум къенэжьы

Тарихъ шІэныгъэхэмкІэ докторэу Текъуе Мадинэ этнографиемкІэ ныбжыкІэхэр регъаджэх, купым ипащ. Студентхэр, аспирантурэм яшІэныгъэ щыхэзыгъахъохэрэр игъусэх. Ащ зэрилъытэрэмкІэ, тарихъым итарихъ нахь куоу студентхэм зэрагъэшІэным фэшІ, зекІохэм нахьыбэрэ ахэлэжьэнхэ фае. Зэкъош республикэхэм язэлъы эсык э амалхэр икъоу амыгъэфедэхэу елъытэ. Тхылъхэм зэряджэхэрэм дакloy, гарихъым епхыгъэ чЫпІэхэр зэрагъэлъэгъунхэм пылъых.

ШІэныгъэлэжьэу Гъубжьэкъо Марат Къэбэртэе-Бэлъкъарым иныбжыыкІэхэм къафиІотэгъэ хъугъэ-шагъэхэр блэкіыгъэ ліэшіэгъухэм япхыгъэх. Жьы къамыщэрэм фэдэу студентхэр Лъэпкъ музеим икъэгъэлъэгъонхэм зэряплъыщтыгъэхэр тшюгъэшюгъо-

Апыч Альбинэ, Битэкъо Тэмарэ, Тэмэзэ Сэтэнае янэплъэгъухэмкіэ упчіабэ зэряіэр пшіэнэу щытыгъ. Апыч Альбинэ адыгэ Іэмэ-псымэхэм ынаІэ атыридзи, ипшъэшъэгъу къыю шюигьом зыщигъэгъозагъ. Студентхэм зэгъэ-

пшэнхэр ашІыхэзэ, зэкъош рес- зэрятІэгьагьэр, дунэе мэхьанэ публикэхэм ятарихъ зыщызэпэб- зи в пкъыгъохэр къызэригъолэгъэ чІыпІэхэр къыхагъэщых.

ГущыІэжъхэм якупкі

Зэльэпкьэгьухэм ягущыІэжьхэу

тыгьэхэр ары. Бысымхэм адыгэ джэгоу къуаджэм щызэхащагъэм Улапэ къыпэгъунэгъу чылэхэм къарыкІыгъэхэр, Къэбэртэе-Бэлъкъарым истудентхэр хэлэжьагъэх. Зэкъошхэм япчыхьэзэхахьэ зызеушъомбгъум, республикэхэм ячэфынкій, якъашъохэмкій яныбжьыкІэхэр «зэхэткІухьагъэх», бэшlагъэу зэнэlуасэхэм фэдэу гущыІэгъу зэфэхъугъэх...

«Нанэр» яеджапі

Лъэпкъ Іэмэ-псымэхэм япсэу «Нанэм» къэкІуагъ. Тилъэп-

лъэгъущтых.

хыгъэ Іофшіапіэу «Нанэм» къош хьакІэхэр тыгъуасэ щыІагъэх. КъокІыпІэм щыпсэурэ лъэпкъхэм яискусствэхэмкіэ Къэралыгъо музееу Мыекъуапэ дэтым идиректор игуадзэу Пэнэшъу Руслъанэ купым игъухэрэ Кобл Сергей, Тэу Аслъанэ, Чэтыжъ Аслъанэ, Хьатикъое Адамэ, КъумпІыл ТІахьирэ, нэмыкІхэм лъэпкъ шІэжь къэбархэр къаІотагъэх, адыгэ хьалыжъохэр, щэламэр саехэр зыщыгъ пшъашъэхэм агъэжъагъэх. Зэлъэпкъэгъухэм шэн-хабзэу яІэр къызэраухъумэрэм хэушъхьафыкІыгъэу тегущыІагьэх. ХьакІэхэм альэгьугъэр зэфахьысыжьынэу уахътэ яІ. Адыгэ Республикэм культурэмкІэ и Министерствэ ткъош-

хэр зырагьэблагьэхэм, культурэмрэ искусствэмрэ зэрэзэфищагъэхэм министрэм игуадзэу ШъэуапцІэкъо Аминэт къытегущыІагъ. Тикъушъхьэ лъагэхэр, зыгъэпсэфыпіэхэр непэ хьакіэхэм зэрагъэ-

ЕМТІЫЛЪ Нурбый.

Сурэтхэр зэхахьэм къыщытет-